

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi A. Ł.

na naruszenie prawa stron do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...]. w sprawie o sygn.
V ACa (...)/24,

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...].,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 9 grudnia 2025 r.,

oddala skargę.

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Adam Redzik

UZASADNIENIE

A. Ł. (dalej: „skarżący”), działając przez pełnomocnika profesjonalnego, pismem datowanym 20 maja 2025 r. wywiodła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...]., sygn. V ACa (...)/24, wnosząc o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...]. w sprawie o sygn. akt: V ACa (...)/24.

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023,

poz. 1725 ze zm., dalej także jako: „u.s.p.p.”) skarżąca wniosła o wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę następującego zalecenia:

1. wyznaczenia terminu rozprawy przed Sądem II Instancji tak, aby rozprawa odbyła się najpóźniej w terminie do końca września 2025 r.,
- ewentualnie -
2. gdyby wyznaczenie terminu rozprawy w postępowaniu przed Sądem II instancji w ww. terminie nie było możliwe, na podst. art. 6 ust. 3 u.s.p.p. o wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę o sygn. akt: V ACa (...)/24 zalecenia polegającego na wyznaczeniu terminu rozprawy w postępowaniu przed Sądem II instancji tak, aby rozprawa odbyła się w najszybszym możliwym terminie,

W oparciu o art. 12 ust. 4 u.s.p.p. wniesiono o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 2000 zł oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]. - na rzecz skarżącej kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi skarżąca wskazała, że dopatruje się przewlekłości postępowania w zaniechaniu Sadu Apelacyjnego w [...]. polegającym w szczególności na niewyznaczeniu terminu rozprawy - mimo, iż strona powodowa złożyła już dwa wnioski o przyśpieszenie czynności, w szczególności poprzez wyznaczenie terminu rozprawy. Podniesiono także, że sprawa wpłynęła do sądu apelacyjnego 23 kwietnia 2024 r. W uzasadnieniu wskazano, że ostatnia czynność sądu miała miejsce dnia 28 stycznia 2025 r. - około cztery miesiące temu (na dzień wniesienia skargi). Skarżąca zaakcentowała, że wskazane zaniechanie *de facto* uniemożliwia prawomocne rozstrzygnięcie sporu z powództwa konsumenta przeciwko nieuczciwemu przedsiębiorcy. Z uwagi na charakter sprawy (tzw. sprawa frankowa) nie ulega wątpliwości, iż podejmowanie czynności przez Sąd Apelacyjny trwa dłużej niż to niezbędne.

Pismem z 21 sierpnia 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...]. zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu wskazano, że Sąd Apelacyjny w [...]. podejmował uzasadnione sytuacją czynności procesowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W świetle art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dokonując oceny przewlekłości postępowania uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Zwrócić należy uwagę, że ocena przewlekłości postępowania ma jednak charakter indywidualny i uwzględnia okoliczności konkretnej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

W analizowanej sprawie akta sprawy wraz z apelacją pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w G. wydanego 9 listopada 2023 r. w sprawie o sygn. akt I C (...)/22 wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...]. 23 kwietnia 2024 r. (k. 1352). Skarga na przewlekłość została wywiedziona 30 maja 2025 r.

Na potrzeby niniejszego postępowania przeprowadzono analizę czynności podejmowanych w sprawie przez Sąd Apelacyjny w [...].

23 kwietnia 2024 r. wydano zarządzenie o rejestracji sprawy w repertorium ACa oraz wyznaczeniu składu jednoosobowego (k. 1353). Tego samego dnia przeprowadzono losowanie sędziego referenta (k. 1354).

8 maja 2024 r. asystent sędziego dokonał formalnej kontroli złożonej apelacji, zarządzając doręczenie apelacji pozwanego pełnomocnikowi powodów oraz przedłożenie akt sędziemu referentowi (k. 1356).

15 lipca 2024 r. (data nadania, k. 1378) pełnomocnik powodów udzielił odpowiedzi na apelację.

8 sierpnia 2025 r. (data nadania, k. 1394) pełnomocnik powodów złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego;

14 sierpnia 2025 r. Sąd Apelacyjny wydał postanowienie w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia niepieniężnego powodów (k. 1395).

5 listopada 2024 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej pełnomocnik powodów zgłosił prośbę o wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej (k. 1401).

12 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał zarządzenie, aby poinformować pełnomocnika powoda o braku aktualnej możliwości wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej z uwagi to, iż sprawy są wyznaczane na terminy zgodnie z kolejnością wpływu apelacji do referatu sędziego referenta, a w momencie wydawania zarządzenia wyznaczano terminu dla spraw, które wpłynęły w 2023 r. Poinformowano także, że sprawa zostanie skierowana na rozprawę w pierwszym możliwym terminie (k. 1402).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczaniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności należy utożsamiać z przewlekłością sądu (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). Przy czym podkreślić należy, że skarga na przewlekłość nie jest narzędziem, którym automatycznie po upływie 12 miesięcy stwierdza się, że wystąpiła przewlekłość.

Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w pierwszej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie

Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; z 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

W niniejszej sprawie skarga na przewlekłość została wywiedziona po upływie niespełna 13 miesięcy od wpływu akt sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...]. Zwrócić należy uwagę, że sąd apelacyjny do czasu wywiedzenia skargi na przewlekłość podejmował czynności zmierzające do rozpoznania sprawy. Sąd Najwyższy zdaje sobie sprawę, że słusznym oczekiwaniem strony jest możliwie jak najszybsze rozpoznanie sprawy, jednak zwrócić uwagę należy także na to, że w analizowanej sprawie, z uwagi na nieznaczny upływ 12 miesięcznego okresu od wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...]. przedwcześnie jest jednak, aby stwierdzić przewlekłość postępowania.

Odnosząc się do stanowiska Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]. zwrócić uwagę należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22; z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22; z 23 listopada 2022 r., I NSP 312/22; 22 marca 2023 r., I NSP 25/23). Obciążenie pracą, ilość spraw oraz stan kadry orzeczniczej, co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony Sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06). Ostatecznie Sąd jako jednostka reprezentująca Skarb Państwa ponosi formalną odpowiedzialność za niewłaściwe wywiązywanie się przez Państwo z powyższego obowiązku.

Mając jednak na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p., oddalił skargę.

MR

[a.]